

Врхунске интерпретације

Поводом концерта Јована Колунџије и Кирила Рибарског у Новом Саду

Концерти виолинисте Јована Колунџије постају прави мали музички празници. Популарност, стечена многобројним концертима, присуством у штампи, на радију и телевизији, привлачи на његове реситале велики број слушалаца, што младом уметнику омогућаје да остварује, између осталог, и просветитељску улогу у срединама у којима је пуна дворана изузетна реткост. На прошлом концерту у великој дворани Српског народног позоришта представио је публици два стандардна дела виолинске литературе — Беговенову Пролећну сонату и Сонату у А-дуру Сезара Франка — која су новост на његовом репертоару уз сарадњу пијанисткиње Наде Колунџије.

Одмах треба нагласити да је овај концерт представљао изузетан музички доживљај. Прецизни, лирски и мек тон Колунџијине виолине, уз савршену технику свирања, спретно се уклапао у звуке клавирске деонице, која је на овом концерту често имала и доминантан значај. Заједничко музицирање двоје уметника на моменте је достигало савршену усклађеност и истовремено стремљење ка изражајним врхунцима интерпретације.

Беговенова Пролећна соната, саздана на најдивнијим обрасцима класицистичког начина мишљења, једно је од најпопуларнијих дела виолинске сонатне литературе. За извођаче, она је камен културе: комплетно изграђена у пасторалној атмосфери, пре пуна лирике и смиренних осећања, она у себи скрива замке извесне монотоније и презасићености једном врстом атмосфере. Јован Колунџија пришао је овом делу са класицистичких позиција, јасно разграничивши основне обриси форме и прилагодивши по тезе гудала музички бечких класичара. У клавијском партију Наде Колунџије било је, међутим, нешто више патетике и тежње ка романтичарским идеалима. Тако је комплетна интерпретација личила на занимљив дијалог двају инструмената на раскршћу епоха — што се у суштини и збивало са Беговеновим стваралаштвом 1801. године, када је ова соната написана. Други и трећи став донели су уједначенији однос према музичком ткиву, при чему је у први план избијала Колунџијина лиричност, тежња ка кантабилности и готово мењу хиновски мек тон.

Франкова Соната, права симфонија за виолину и клавир, врхунски је изведена у другом делу концерта. Управо у њој дошао је до израза компактан звук брата и сестре Колунџије и њихова савршено усклађена интерпретација. Њихово тумачење Франкове позноромантичарске музике достигло је кулминацију у трећем ставу, који ћемо памтити као јед

но од врхунских остварења ове сезоне.

Редакција музичког програма Радио-Новог Сада одлучила је да „исправља криве Дрине“ у концертној политици Новог Сада. Пошто се главни организатор музичког збивања, Музички центар Војводине, оријентисао углавном на спектакуларна гостовања, крупна имена и проверене вредности, програмске потребе новосадског радија налагале су амбициозније и суштилније смишљене репертоаре. Тако је програмиран циклус у коме, једном месечно, пред новосадском публиком наступају ремирани југословенски извођачи, који су већ стекли репутацију у својој средини, а још нису имали прилике да гостују у Новом Саду. Изгледа, међутим, да новосадска публика уопште није заинтересована за имена која нису довољно позната. Први концерт (Ирине Арсићки и Станка Шеша) одржан је пред двадесетак слушалаца, други (Трија Лоренц) је из техничких разлога пребаčen у Сомбор, а на трећем, прошле среде, такође је било свега двадесетак људи у публици.

Концерт скопског тромбонисте Кирила Рибарског (уз клавијску сарадњу Милице Шперовић-Рибарски) у почетку није много обећавао: неколико киксева у првом ставу Хендлове а-мол сонате и донекле претруба клавијрска пратња непријатно су изненадили. Доцније се доказало да је у питању била само почетна трема, јер су то уједно били и једини промашени тонови на концерту. Из композиције у композицију Кирил Рибарски је све више одушевљавао племенитим тоном, какав се ретко може чути на његовом инструменту. Тромбон је звучао час као хорна, час као најсуштилнији гудачки инструмент. Вешто коришћење пригушивача и различитих начина свирања открили су читав спектар инструменталних боја, док је техника произвођења тонова била виртуозна, уз местимичне иновације (свирање акорада).

На програму су се вешто смењивале обраде популарних композиција Албениза, Равела, Шопена, Дебисија и Крајслера са делима специјално написаним за тромбон (Дефан) или чак посвећеним Рибарском (Прошев, Петрич). По себи су интересантне биле композиције Прошева и Петрича, као и Асонанца Дубравка Детонија (у оригиналу писана за виолончело), изграђене у финим традицијама авангарде шездесетих година, са дирљивим приступом музици као ритуалу. Рибарски је врло спретно водио слушаоце кроз често замршено ткиво ових дела, изводећи их са таквом лакоћом, као да су обичне школске етуде. У сарадњи пијанисткиње Милице Шперовић-Рибарски имао је увек поуздан ослонац.

Душан Михален